

Seat No.

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: October/November-2022
Political Science (Compulsory) Paper-III
POLC23: Indian Constitution (NEP)

Day and Date: Tuesday, 13/12/2022
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The Courts passes ----- type of orders for protection of fundamental rights of citizens
a)5 b)6 c)7 d)8
- 2 In which article given Right to equality in the Indian Constitution
a)19-22 b)23-24 c)14-18 d)25-28
- 3 What form of citizenship has India adopted?
a) Double b) Equalist c) Single d) Secular
- 4 The part consists about the objectives of the Constitution is called -----.
a) Preamble b) Rights c) Law d) Guide
- 5 The Constitution of India has fundamental rights.
a) 8 b) 10 c) 6 d) 4
- 6 The money bill is firstly presented in ----- house.
a) Lok Sabha b) Rajya Sabha c) Vidhan Sabha d) Vidhan Parishad
- 7 Who was the first Speaker of Lok Sabha?
a) Neelam Sanjeev Reddy b) Balram Jakhar c) G. V. Mavalankar d) Manohar Joshi
- 8 How many Maximum Members are in the Lok Sabha
a) 250 b) 500 c) 552 d) none of these
- 9 From Maharashtra ----- MPs are elected to the Rajya Sabha.
a) 22 b) 32 c) 19 d) 20
- 10 The real head of power in India is -----.
a) Prime Minister b) Governor c) Chief Minister d) President

- 11 Appointment of Finance Commission is done for ----- years.
a)2 b)5 c)7 d)10
- 12 The Chairman of the Finance Commission is appointed by-----.
a) President b) Prime Minister c) Parliament d) None of these
- 13 The pay of Comptroller and Auditor General is equal to the pay of -----.
a)President b)Judge of High Court c)Judge of Supreme Court d)Vice President
- 14 The Chief Election Commissioner and other Election Commissioners are appointed by -----.
a)Parliament b)Prime Minister c)Cabinet d)President
- 15 The office of Enforcement Directorate in Maharashtra is located at -----.
a)Pune b) Mumbai c)Nagpur d)Aurangabad

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Justice, Liberty and Equality in Preamble
- 2 Fundamental Duties
- 3 Judicial Activism
- 4 Functions of Election Commission

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the right to equality.
- 2 Explain judicial independence?
- 3 Explain the powers and functions of Finance Commission.
- 4 Explain Powers and functions of Enforcement Directorate

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Analyze the composition, rights and functions of Lok Sabha?
- 2 Explain composition and functions of Election Commission of India.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 नागरिकांच्या मूलभूत हक्कांच्या संरक्षणासाठी न्यायालय ----- प्रकारचे आदेश काढते.
अ)५ ब)६ क)७ ड)८
- 2 कोणत्या कलमात समतेचा अधिकार देण्यात आला आहे ?
अ)१९-२२ ब)२३-२४ क)१४-१८ ड)२५-२८

- 3 भारताने कोणत्या स्वरूपाचे नागरिकत्व स्वीकारले आहे?
अ)दुहेरी ब)समतावादी क) एकेरी ड)धर्मनिरपेक्ष
- 4 राज्यघटनेची उद्दिष्ट समाविष्ट असणाऱ्या भागास ----- नावाने संबोधण्यात येते.
अ) प्रास्ताविका ब)अधिकार क) कायदा ड) मार्गदर्शक
- 5 भारतीय संविधानात मूलभूत हक्क आहेत.
अ)८ ब)१० क)६ ड)४
- 6 धनविधेयक प्रथम ----- गृहात मांडले जाते.
अ)लोकसभा ब)राज्यसभा क)विधानसभा ड)विधानपरिषद
- 7 लोकसभेचे पहिले सभापति कोण होते?
अ) निलम संजीव रेड्डी ब) बालरम जाखर क)जी. व्ही. मालवनकर ड)मनोहर जोशी
- 8 लोकसभेत जास्तीत जास्त किती सदस्य असतात
अ)२५० ब)५०० क)५५२ ड)यापैकी नाही
- 9 महाराष्ट्रातून ----- खासदार राज्यसभेवर निवडले जातात.
अ) २२ ब)३२ क) १९ ड) २०
- 10 भारतात सत्तेचा वास्तववादी प्रमुख ----- हे आहेत.
अ)पंतप्रधान ब)राज्यपाल क)मुख्यमंत्री
ड)राष्ट्रपती
- 11 वित्त आयोगाची नेमणूक दर ----- वर्षांनी होते.
अ)२ ब)५ क)७ ड)१०
- 12 वित्त आयोगाच्या अध्यक्षची नियुक्ती----- करतात.
अ)राष्ट्रपती ब)पंतप्रधान क)संसद ड)यापैकी नाही
- 13 नियंत्रक व महालेखापरीक्षकाचे वेतन ----- यांच्या वेतना इतके असते.
अ)राष्ट्रपती ब)उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश क)सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश ड)उपराष्ट्रपती
- 14 मुख्य निवडणूक आयुक्त व इतर निवडणूक आयुक्त यांची नियुक्ती ----- यांच्याकडून होते.
अ)संसद ब)पंतप्रधान क)मंत्रिमंडळ ड)राष्ट्रपती
- 15 महाराष्ट्रात सक्तवसूली संचालनालयाचे कार्यालय ----- येथे आहे.
अ)पुणे ब)मुंबई क)नागपूर ड)औरंगाबाद

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 सरनाम्यामधील न्याय, स्वातंत्र्य व समता
- 2 मूलभूत कर्तव्ये
- 3 न्यायालयीन सक्रियता

4 निवडणूक आयोगाची कार्ये

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 समतेचा अधिकार स्पष्ट करा.
- 2 न्यायालयीन स्वातंत्र्य स्पष्ट करा.
- 3 वित्त आयोगाचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.
- 4 सक्तवसूली संचालनालयाची अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 लोकसभेची रचना,अधिकार व कार्य याचे विश्लेषण करा?
- 2 भारतातील निवडणूक आयोगाची रचना व अधिकार स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

M.A. (2022) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct./Nov.-2022
Political Science (Compulsory) Paper-III
POLC23: Indian Constitution (NEP)

Day and Date: Tuesday, 13/12/2022
Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 नागरिकांच्या मूलभूत हक्कांच्या संरक्षणासाठी न्यायालय ----- प्रकारचे आदेश काढते.

अ)५ ब)६ क)७ ड)८

Option 1

2 कोणत्या कलमात समतेचा अधिकार देण्यात आला आहे ?

अ)१९-२२ ब)२३-२४ क)१४-१८ ड)२५-२८

Option 3

3 भारताने कोणत्या स्वरूपाचे नागरिकत्व स्वीकारले आहे?

अ)दुहेरी ब)समतावादी क) एकेरी ड)धर्मनिरपेक्ष

Option 3

4 राज्यघटनेची उद्दिष्ट समाविष्ट असणाऱ्या भागास ----- नावाने संबोधण्यात येते.

अ) प्रास्ताविका ब)अधिकार क) कायदा ड) मार्गदर्शक

Option 1

5 भारतीय संविधानात मूलभूत हक्क आहेत.

अ)८ ब)१० क)६ ड)४

Option 3

6 धनविधेयक प्रथम ----- गृहात मांडले जाते.

अ)लोकसभा ब)राज्यसभा क)विधानसभा ड)विधानपरिषद

Option 1

7 लोकसभेचे पहिले सभापति कोण होते?

अ) निलम संजीव रेड्डी ब) बालरम जाखर क)जी. व्ही. मालवनकर ड)मनोहर जोशी

Option 3

8 लोकसभेत जास्तीत जास्त किती सदस्य असतात

अ)२५० ब)५०० क)५५२ ड)यापैकी नाही

Option 3

9 महाराष्ट्रातून ----- खासदार राज्यसभेवर निवडले जातात.

अ) २२ ब)३२ क) १९ ड)२०

Option 3

10 भारतात सत्तेचा वास्तववादी प्रमुख ----- हे आहेत.

अ)पंतप्रधान ब)राज्यपाल क)मुख्यमंत्री
ड)राष्ट्रपती

Option 1

11 वित्त आयोगाची नेमणूक दर ----- वर्षांनी होते.

अ)२ ब)५ क)७ ड)१०

Option 2

12 वित्त आयोगाच्या अध्यक्षीची नियुक्ती----- करतात.

अ)राष्ट्रपती ब)पंतप्रधान क)संसद ड)यापैकी नाही

Option 1

13 नियंत्रक व महालेखापरीक्षकाचे वेतन ----- यांच्या वेतना इतके असते.

अ)राष्ट्रपती ब)उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश क)सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश ड)उपराष्ट्रपती

Option 3

14 मुख्य निवडणूक आयुक्त व इतर निवडणूक आयुक्त यांची नियुक्ती ----- यांच्याकडून होते.

अ)संसद ब)पंतप्रधान क)मंत्रिमंडळ ड)राष्ट्रपती

Option 4

15 महाराष्ट्रात सक्तवसूली संचालनालयाचे कार्यालय ----- येथे आहे.

अ)पुणे ब)मुंबई क)नागपूर ड)औरंगाबाद

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

1 सरनाम्यामधील न्याय, स्वातंत्र्य व समता

Ans:

2 मूलभूत कर्तव्ये

Ans:

3 न्यायालयीन सक्रियता

Ans:

4 निवडणूक आयोगाची कार्ये

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 समतेचा अधिकार स्पष्ट करा.

Ans:

2 न्यायालयीन स्वातंत्र्य स्पष्ट करा.

Ans:

3 वित्त आयोगाचे अधिकार व कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

4 सक्तवसूली संचालनालयाची अधिकार व कार्ये स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 लोकसभेची रचना,अधिकार व कार्य याचे विश्लेषण करा?

Ans:

2 भारतातील निवडणूक आयोगाची रचना व अधिकार स्पष्ट करा.

Ans:
